kuuldused, kuid olukord jääb püsivalt väga pinevaks, kuni Rahvasteliidu nõukogu detsembri algul võtab vastu otsuse saata Saarimaale 3300-meheline rahvusvaheline väesalk korda pidama rahvahääletuse puhuks ja töötab ka välja tingimused Saarimaa üleandmise kohta Saksamaale seks puhuks, kui Saarimaa elanikkonna enamus otsustab ühineda Saksamaaga. — 13. jaan. 1935 tõigi Saksamaale tervelt 90 % Saari häältest ja küsimus lahendub nähtavasti üsna rahulikult.

Saksa- ja Prantsusmaa-vahelise pinevuse kõrval hoiavad pea terve aasta meeli ärevil Jaapani ja Nõukogude Vene vahelised suhted Kaug-Idas; kauplemistel Ida-Hiina raudtee pärast muutub vahekord nende kahe vahel ajuti niivõrd pinevaks, et kardetakse juba diplomaatiliste suhete lõpetamist ja sõja puhkemist, eriti peale 19 vene raudteeametniku areteerimist. On selge, et võitlus kahe suurriigi vahel Kaug-Idas käib hegemoonia [1]) pärast ses maailmaosas ja Jaapan otsib vaid võimalust oma kolonisatsioonimaade laiendamiseks. Osa Jaapani militaristide soov käib seejuures päris varjamatult kogu Siberi vallutamiseni Baikalist saadik, millest teda aga hoiab ähvardades Vene lennubaas Vladivastokis, mis võib võtta hävitamisele kõik Jaapani suuremad elutsentrumid oma lennuraadiusest.

Jaapani püüd saavutada ülemvõimu Kaug-Idas avaldus selgesti Jaapani välisministri deklaratsioonis 18. aprillist, milles ta kuulutab nn. Aasia Monroe-doktriini, et Aasia kuulugu ainult aasialastele ja teised võimud ärgu segagu end Aasia riikide vahekordadesse. Kuigi Jaapani välisministeerium hiljem püü-

---

[1]) Juhtiv võim, ülemvõim.

Eesti kroonika 1934, lk. 8